

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Projekat razvoja tržišne poljoprivrede II (FARMA II)

Program pomoći američkog i švedskog naroda

Javni poziv za dostavljanje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava

Poboljšanje konkurentnosti u sektoru pčelarstva

Osnovni podaci	
Poziv na broj:	RFA 006-2017
Naziv:	Poboljšanje konkurentnosti u sektoru pčelarstva
Datum pokretanja:	21.04.2017
Rok za postavljanje pitanja:	28.04.2017
Rok za podnošenje zahtjeva:	05.06.2017.
Proces evaluacije zahtjeva:	od 29.05. – 10.07.2017

Projekat razvoja tržišne poljoprivrede USAID/Sweden II (aktivnost), koji finansira Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Vlada Švedske, objavljuje poziv za dostavljanje zahtjeva (aplikacija) od kvalificiranih, neprofitnih, profitnih i nevladinih organizacija (NVO) koji su registrirani prema BH zakonima, za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu aktivnosti koje će doprinijeti poboljšanju konkurentnosti sektora pčelarstva u Bosni i Hercegovini (BiH).

Zahtjeve je potrebno dostaviti **najkasnije do 5. juna 2017. godine**. Podnosioci zahtjeva moraju ispunjavati precizno određene kriterije koji su propisanim ovim Pozivom za dostavljanje zahtjeva (RFA). Ovaj Poziv je otvoren za dostavljanje zahtjeva za dodjelu bespovratnih sredstava koja će doprinijeti poboljšanju standarda kvalitete i produktivnosti, održivom ekonomskom rastu, povećanju zaposlenosti, povećanju prodaje i izvoza, povećanju prihoda domaćinstava u BiH.

Projekat poziva organizacije koje ispunjavaju uslove da dostave zahtjeve. Informativni sastanci vezani za ovaj Poziv će biti organizirani na sljedećim lokacijama:

Datum	Vrijeme	Lokacija
09.05.2017.	11:00	Tuzla
10.05.2017.	13:00	Banjaluka
11.05.2017.	10:00	Bihać
17.05.2017.	11:00	Sarajevo
18.05.2017.	10:00	Trebinje
18.05.2017.	14:00	Mostar

Eventualne promjene vremena/lokacija će biti objavljene putem web stranice, www.farmabih.ba, te direktno putem e-maila za učesnike koji se prethodno registriraju za prisustvo. Molimo da prijave za učešće pošaljete **najkasnije do 11:00 sati dana 05.05.2017** na e-mail adresu grants@farmabih.ba. **Preporučuje se prisustvo jednom od ovih sastanaka.**

Bespovratna sredstva će biti dodijeljena i implementirana u skladu s propisima vlade SAD -a koji reguliraju grantove u skladu sa ugovorima i internim politikama za upravljanje grantovima.

Izabrani podnosioci zahtjeva će biti odgovorni osigurati postizanje specifičnih ciljeva granta. Molimo pogledajte sekciju 1 – Opis mogućnosti finansiranja za davanje potpune izjave o ciljevima i očekivanim rezultatima.

Ovaj Poziv se sastoji od sljedećih sekcija:

1. Sekcija 1 – opis mogućnosti finansiranja
2. Sekcija 2 – informacije o grantu
3. Sekcija 3 – informacije o kvalificiranosti
4. Sekcija 4 – informacije o apliciranju i procesu podnošenja zahtjeva
5. Sekcija 5 – informacije o procjeni zahtjeva
6. Sekcija 6 – informacije o dodjeli grantova i administrativne informacije
7. Sekcija 7 – ovlasti/važeći propisi
8. Sekcija 8 – prilozi

U skladu sa 2 CFR 200 pododjeljak E i 2 CFR 700.13, politika USAID -a je da ne financira stvaranje profita u sklopu svojih instrumenata pomoći. Međutim, svi razumni, odjeljivi i dopušteni troškovi, bilo direktni ili indirektni, koji se odnose na aktivnosti projekta i koji su u skladu sa standardima troškova 2 CFR 200 pododjeljak E za neprofitne organizacije i obrazovne institucije, i Zakonske regulative o javnim nabavkama (FAR) Dio 31 za profitne organizacije, mogu se financirati po ovom grantu.

USAID/Sweden FARMA II zadržava pravo da financira neki ili da ne financira nijedan od dostavljenih zahtjeva. Objavljivanje ovog Javnog poziva ne predstavlja obvezu Projekta da dodijeli sredstva, niti obavezuje Projekat da plaća troškove koji nastanu u procesu pripreme i dostavljanja aplikacije. Nadalje, Projekat zadržava pravo da odbije bilo koju ili sve zahtjeve koje primi ukoliko se smatra da nisu u skladu sa interesima Vlade Sjedinjenih Američkih Država. Zahtjevi se dostavljaju isključivo na odgovornost podnosioca zahtjeva; ukoliko okolnosti ne budu dozvoljavale dodjelu sredstava, sve troškove pripreme i dostavljanja zahtjeva snosi podnositelj zahtjeva.

Sva pitanja vezana za ovaj Poziv potrebno je dostaviti u pisanom obliku putem e-maila na adresu grants@farmabih.ba. **Rok za postavljanje dodatnih pitanja / traženje dodatnih objašnjenja je 28.04.2017.** Nakon isteka ovog roka neće biti moguće tražiti dodatna pojašnjenja.

Zahtjeve je potrebno dostaviti u pisanoj formi na jednu od sljedećih adresa:

USAID/Sweden FARMA II <u>71000 Sarajevo</u> Fra Anđela Zvizdovića 1B/18	USAID/Sweden FARMA II 78000 Banja Luka Prvog krajiškog korpusa bb	USAID/Sweden FARMA II 75000 Tuzla, Maršala Tita 34A/III
---	---	---

Osim u pisanoj formi, zahtjeve je potrebno dostaviti i elektronskim putem, na e-mail adresu grants@farmabih.ba. Krajnji rok za dostavu zahtjeva je 05.06.2017., a krajnje vrijeme za dostavljanje zahtjeva je 16:00 sati. Zahtjevi dostavljeni nakon ovog roka kao i nepotpuni zahtjevi neće biti uzeti u razmatranje.

Sekcija 1 – Opis mogućnosti finansiranja

Opće informacije:

Opće informacije: USAID/Sweden Projekat za razvoj tržišne poljoprivrede II (FARMA II) u BiH kojeg financira Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) i Vlada Švedske implementira se od strane Cardno Emerging Markets USA, Ltd. (Cardno). Svrha Projekta USAID/Sweden FARMA II je stvaranje mogućnosti poljoprivrednim proizvođačima i prerađivačima putem pružanja pomoći proizvođačkim organizacijama da usvoje EU i međunarodne standarde u proizvodnji novih proizvoda i proširenju pristupa tržištu, te da pomogne BiH u provođenju prehrambenih i poljoprivrednih regulativa koje ispunjavaju međunarodne zahtjeve. Ovaj projekat omogućiti će BiH građanima koji rade u oblasti poljoprivrede i agrobiznisa da usvoje EU i međunarodne standarde sigurnosti hrane kao i nove proizvodne tehnologije u proizvodnji novih proizvoda veće dodane vrijednosti i proširenju pristupa tržištu.

Opis programa:

I. Opće informacije o konkretnoj aktivnosti

Pčelarstvo u BiH trenutno predstavlja tek 1% ukupne poljoprivredne proizvodnje¹. Između 6.500 i 9.800 pčelara upravlja sa oko 393.000 kolonija medonosnih pčela i godišnje proizvedu 4.926 tona visokokvalitetnog meda². Prihodi od pčela se ostvaruju na razne načine. Neki od pčelara sele košnice nekoliko puta tokom sezone kako bi proizveli različite vrste meda. Neki pčelari imaju stacionarne pčelinjake koji su smješteni na dobrim lokacijama za proizvodnju meda. Mali broj pčelara seli košnice radi pružanja usluge oprašivanja u voćnjacima (jabuka, breskva, borovnica, itd.).

Neki pčelari prihode ostvaruju prodajom pčelarske opremu, rojeva /ili kompletnih košnica ili se bave uzgojem i prodajom matica. Međutim, većina pčelara BiH su mali pčelari hobisti koji proizvode med za vlastite potrebe i drže košnice u vlastitim voćnjacima kako bi poboljšali oprašivanje, a time i prinose. U BiH se godišnje uveze oko 210 tona meda (2016.),³ ukupne vrijednosti od oko 1,4 milion KM. Većina meda koji se proizvede u BiH se plasira na lokalnom tržištu, uz vrlo mali broj sporadičnih slučajeva izvoza neznatnih vrijednosti i količina (6,8 tona meda je izvezeno 2015., ukupne vrijednosti na oko 131.000 BAM). U 2016. nije zabilježen izvoz meda iz BiH u EU, dok je na Bliski Istok izvezeno iznosio 2,3 tone, ukupne vrijednosti 72.186 BAM. Pored nedovoljne količine, niska konkurentnost koja dovodi do visokih izvoznih cijena je još jedan ograničavajući faktor koji sprječava pčelare da izvoze.

Pčelarstvo se smatra djelatnošću za koju nisu potrebna velika ulaganja što predstavlja ekonomsku prednostu za ruralno i prigradsko stanovništvo. Imajući u vidu obilje pčelinje ispaše, kao i visok nivo nezadovoljene tržišne potražnje i visoku stopu nezaposlenosti, pčelarstvo bi moglo biti značajan generator zapošljavanja, posebno za mlade i ranjive grupe stanovništva. Historijski gledano, sektor pčelarstva je imao nisku stopu rasta, obzirom da se smatra dopunskom djelatnošću. Trenutno ne postoje javne politike poticaja ili druge usluge koje bi promovirale rast profesionalnog

¹ Agencija za statistiku BiH

² Agencija za statistiku BiH 2015.

³ Podaci Vanjskotrgovinske komore za 2016.

pčelarenja. Ograničen nadzor od strane vlasti, kombiniran sa načinom razmišljanja pri kojem se pčelarstvo smatra hobbijem, je doveo do spontanog organiziranja na lokalnom nivou, a posebno malih udruženja koja pokušavaju zagovarati promjene i modernizaciju sektora pčelarstva u BiH. Njima nedostaje snagai organiziranost, tako da je stoga lanac vrijednosti i dalje fragmentiran, sa relativno slabim vezama između proizvođača i vlasti, te između proizvođača, kupaca i pristupa novim tržištima.

Sektor pčelarstva u BiH se odlikuje niskom produktivnošću i vrlo ograničenim proizvodnjom proizvoda sa dodanom vrijednosti, što znači da sektor samo dijelom koristi postojeće tržišne mogućnosti, kako na domaćem tako i na međunarodnom tržištu. Niska produktivnost je uglavnom rezultat preovladavanja tradicionalnih pčelarskih praksi. Ograničen pristup kapitalnim ulaganjima za modernizaciju pčelarskih praksi predstavlja glavni razlog za nisku stopu usvajanja modernih tehnologija. Ograničena proizvodnja proizvoda sa dodanom vrijednošću većinom uzrokovana činjenicom da većina pčelara radije prodaje med, jer se on prodaje brzo i nudi neposredan izvor gotovine. Stoga su prodajna mjesta fragmentirana i pristup istima je otežan za kupce, kvalitet pčelinjih proizvoda je ponekad nedosljedan i nedostaju pouzdane tržišne informacije.

Stopa profesionalizacije u sektoru pčelarstva je općenito niska širom Evrope, a situacija je slična i u BiH. Prema definiciji EU, profesionalni pčelari upravljaju sa 150 košnica ili više. Ne postoje informacije o procentu profesionalnih pčelara u BiH, iako se procjenjuje da je situacija slična onoj u EU, gdje su od ukupnog broja pčelara samo 5% njih profesionalni pčelari. BiH ima aktivnu pčelarsku industriju, međutim, postoji mali broj glavnih aktera koji žive isključivo od pčelarstva i upravljaju sa 100 ili više košnica (neki čak i do 700 njih). Ipak, većina su pčelari amateri, stariji od 55 godina, koji drže košnice kao hobi i/ili dodatni izvor prihoda.

Bh. sektor pčelarstva treba poticaje kako bi promovirao novu i 'profesionalniju' dinamiku, širio proizvodnju i povećavao nivo stručne kompetentnosti novih profesionalnih pčelara i privlačio mlade ljude koji su spremni ući u sektor pčelarstva kao potencijalno lukrativan biznis kako bi ubrzao njihov rast. Pčelarstvo se obično smatra "djelatnošću staraca", a to je potrebno promijeniti. Privlačnost pčelarstva za mlade ljude se može povećati na dva načina: (1) ukoliko se posmatra kao profitabilnadjelatnost i (2) promocijom modernih tehnologija koje mogu stvoriti privlačniju sliku o pčelarstvu kao alternativnom poljoprivrednom poduzetništvu.

II. Ciljevi ovog poziva

Glavni ciljevi ovog Poziva (RFA) su sljedeći:

- Pобољшanje konkurentnosti bh. sektora pčelarstva promoviranjem boljih poljoprivrednih i okolišnih praksi, bolje produktivnosti i kohezivnosti lanca vrijednosti, efektivnosti i efikasnosti;
- Promoviranje profesionalizacije i komercijalizacijepčelarstva s fokusom na podršku mlađim ljudima u cilju razvoja pčelarstva kao nove, atraktivne poslovne prilike;
- Promoviranje inovacija i diverzifikacije u proizvodnji meda i drugih visoko-vrijednih pčelarskih proizvoda;
- Promoviranje trgovine bh. medom i proizvodima na bazi meda na domaćem, regionalnom i međunarodnim tržištu.

III. Očekivani rezultati

U okviru ovog Poziva, očekuje se da će biti postignuti sljedeći rezultati:

- Povećanje broja profesionalnih, komercijalnih pčelara u BiH;
- Otvaranje novih mogućnosti za mlade iz ruralnih i prigradskih dijelova BiH za osnivanje start-up poduzeća u sektoru pčelarstva
- Nova saznanja i primjena modernih proizvodnih metoda i novih, inovativnih tehnologija u pčelarstvu.
- Povećan obim proizvodnje paleta proizvoda, prodaja i trgovina medom i proizvodima na bazi meda.

IV. Primjeri aktivnosti

Primjeri aktivnosti koje mogu biti podržane u okviru ovog Poziva uključuju sljedeće (*NAPOMENA: radi se samo o primjerima – ova lista nije potpuna i namijenjena je samo u svrhu ilustracije. Podnositelji zahtjeva se potiču na dostavljanje različitih prijedloga za koje može biti opravdana inicijativa, a koja će doprinijeti postizanju definiranih ciljeva i rezultata ovog Poziva*):

- Programi obuke i/ili mentorstva u partnerstvu sa drugim proizvodnim organizacijama, lokalnim vlastima i/ili savjetodavnim službama za osobe starosne dobi 18-35 godina, a koji će imati za cilj prenijeti znanje i vještinu potrebnu za ostvarivanje uspješne karijere u sektoru pčelarstva. Ovo može uključiti ciljanu obuku, obezbjeđivanje pčelarskih paketa za početnike (košnice, rojevi, alati, itd.) i drugi vid podrške, u skladu s potrebama. U idealnom slučaju, podnositelj zahtjeva će osigurati otkup meda i/ili drugih pčelinjih proizvoda. Kad god je to moguće, mladim pčelarima će se dati podrška pri registraciji kod samozapošljavanja;
- Inicijative usmjerene na povećanje produktivnosti, ukupnog obima i/ili vrijednosti proizvodnje meda i drugih pčelarskih proizvoda;
- Povećanje prodajnog i izvoznog potencijala prerađivača meda kroz podršku uvođenju standarda sigurnosti hrane, poboljšanju pakovanja, brendiranju i plasmanu proizvoda;
- Inicijative koje promoviraju inovacije u pčelarstvu i proizvodnji proizvoda sa dodanom vrijednosti, kao što je primjena modernih ICT rješenja kako bi se pomoglo primarnim proizvođačima i drugima u lancu vrijednosti;
- Aktivnosti kojima se poboljšava imidž i prezentacija BH meda i proizvoda od meda na međunarodnim tržištima, sajmovima i/ili B2B sastancima;
- Primjena novih i inovativnih rješenja pri razvoju novih proizvoda;
- Povećanje svijesti i promocija koristi od oprašivanja i za pčelare i za voćare i povrtlare;
- Jačanje savjetodavnih službi u cilju poboljšanja njihovih kapaciteta kako bi im se omogućilo da pruže kvalitetnu tehničku pomoć pčelarima i prerađivačima meda u cilju osiguranja maksimalnih prinosa i kvalitete proizvoda;
- Primjena međunarodnih standarda, uključujući organski i halal standard za pčelare i prerađivače meda.

Pored toga, FARMA II potiče podnositelje da u zahtjevu za dodjelu bespovratnih sredstava razmotre i navedu neophodne mjere koje predlažu za ublažavanje rizika u oblasti zaštite okoliša i klimatskih promjena, kao i da obraćaju pažnju na rodne aspekte na način da angažiraju veći broj žena i mladih kao direktnih i indirektnih korisnika, gdje god je to moguće.

V. Plan praćenja izvedbe projekta

U svrhu praćenja ostvarenja ciljeva po ovom grantu Projekat će mjeriti napredak u odnosu na ukupan broj kreiranih novih radnih mjesta na farmama, organizacijama i poslovnim subjektima kojima je pružena pomoć u lancu vrijednosti sektora peradarstva, te promjene u prometu i izvozu izražene procentualno na godišnjem nivou, broj farmara i proizvođačkih organizacija koji su primijenili nove tehnologije ili prakse upravljanja kao rezultat dodjele ovog granta. Očekuje se da podnositelji zahtjeva navedu isti set pokazatelja u svom projektu koji će mjeriti ostvarenje ciljeva po ovom grantu. Uz to, Projekat će pratiti i ocijeniti nivo učešća žena i mladih ljudi u predloženim aktivnostima.

Sekcija 2 – Informacije o dodjeli bespovratnih sredstava

U zavisnosti od dostupnosti sredstava, FARMA II namjerava obezbijediti bespovratna sredstva kako bi podržala poboljšanje konkurentnosti sektora pčelarstva u BiH. Očekuje se da će bespovratna sredstva biti dodijeljena na period od jedne godine. Očekivani period provedbe aktivnosti po ovom grantu je od avgusta 2017. – avgusta 2018. FARMA II očekuje dodjelu standardnih grantova po ovom Pozivu. Pojedinačni iznos bespovratnih sredstava po ovom Pozivu neće prelaziti 50.000 \$ u slučaju profitnih i neprofitnih organizacija, dok iznos u slučaju obrta neće prelaziti iznos od 6.000 \$. Ovaj iznos je određen na osnovu procijenjenog finansijskog potencijala budućih obrta u FBiH i ekvivalentnih vrsta registracija u RS (samostalni poduzetnik) i Brčko distriktu u učešću u troškovima kod finansiranja predložene aktivnosti⁴.

Sekcija 3 – Informacije o kvalificiranosti

Kvalificirane organizacije moraju biti u mogućnosti pridržavati se i ispuniti predloženi opis projekta, zadatke i ciljeve i da demonstrirati uspješnost u prethodnom radu, te integritet i poslovnu etiku.

- Zakonski registrirane organizacije u BiH;
- Neprofitne organizacije (NVO) i udruženja;
- Komercijalne i/ili neprofitne organizacije koje razumiju da se po ovom ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava ne može ostvarivati profit ili naknada;
- Svako pravno lice koje je registrirano kao poduzeće, ili, najmanje kao poljoprivredni obrt (u FBiH) odnosno ekvivalentan oblik registracije u RS (samostalni poduzetnik) i Brčko distriktu⁵.

⁴ Obrti u FBiH i ekvivalentna vrsta registracije u RS – samostalni poduzetnik i Brčko distriktu koji imaju više od 50,000 BAM godišnjeg prometa spadaju u ovu kategoriju. Kategorije koje imaju obavezu dostaviti obrazac SPR 1053 poreskoj upravi

⁵ Obrti u FBiH i ekvivalentna vrsta registracije u RS – samostalni poduzetnik i Brčko distriktu koji imaju više od 50.000 BAM godišnjeg prometa spadaju u ovu kategoriju. Kategorije koje imaju obavezu dostaviti obrazac SPR 1053 poreskoj upravi

- U određenim slučajevima, bh. javne obrazovne institucije mogu se kvalificirati za dodjelu sredstava granta. Grant sredstva koja se dodijele javnim obrazovnim institucijama, koristit će se isključivo za nefinancijsku pomoć. Za svaki grant koji se dodijeli javnim obrazovnim institucijama, USAID/Sweden FARMA II će vršiti sve nabavke u korist korisnika granta i prenijeti vlasništvo opreme kao nefinancijsku donaciju.

Kvalificirane organizacije moraju također ispunjavati sljedeće uslove:

- Pokazati sposobnost davanja svog doprinosa postizanju ciljeva Projekta FARMA II i provođenja predloženih aktivnosti u skladu sa politikama i procedurama USAID-a;
- Pokazati solidnu vještinu financijskog, administrativnog i tehničkog upravljanja u obliku sistema interne kontrole kojom se štite sredstva; vrši zaštita od pronevjere, zloupotrebe i koji podržava dostignuća ciljeva granta;
- Moraju imati otvoren i aktivan bankovni račun, ili biti spremni da otvore i odgovorno vode račun ukoliko to bude uvjet za dodjelu granta;
- Proizvode robe/usluge u okviru normalnog poslovanja;
- Posluju u uvjetima konkurentnog okruženja i verificiraju fer tržišnu vrijednost proizvoda I usluga;
- Predstavnici organizacija moraju potpisati sve obavezne certifikate;
- Prije dodjeljivanja grant sredstava po ovom Javnom pozivu, uspješni podnositelji zahtjeva dužni su potpisati Potvrdu koja se odnosi na financiranje terorizma, kojom potvrđuju da njihova organizacija ne pruža, niti je ikada pružala, pomoć teroristima za terorističke aktivnosti. Od uspješnih podnositelja se također može tražiti da potpišu i ostale certifikate ukoliko su primjenjive na taj grant. Certifikati su priloženi u Prilogu A ovog Javnog poziva.

Nekvalificirane organizacije su:

- Pravna lica koja su u prošlosti zloupotrijebila sredstva USAID-a ili Vlade Švedske;
- Organizacije koje zagovaraju, promoviraju ili prihvataju nedemokratske politike ili nelegalne aktivnosti;
- Političke stranke ili institucije;
- Organizacije koje namjeravaju koristiti bespovratna sredstva u religijske svrhe;
- Javne međunarodne organizacije;
- Državne organizacije i institucije;
- Fizička lica

Neprihvatljivi troškovi:

Sredstva projekta FARMA II se ne mogu koristiti za sljedeće:

- Aktivnosti usmjerene isključivo na ostvarenje dobiti, pri čemu neće nastati nikakve druge prednosti na osnovu bespovratnih sredstava
- Vojnu opremu
- Opremu za nadzor i praćenje
- Robu i usluge za podršku policiji i druge aktivnosti na provedbi zakona

- Opremu i usluge namijenje za abortus
- Luksuznu robu i opremu za kockanje
- Opremu za modifikaciju vremenskih prilika
- Privatne ceremonije, zabave, proslave ili troškove "reprezentacije"
- Nabavku zabranjene robe, kao što su određeni poljoprivredni proizvodi, motorna vozila, farmaceutski proizvodi, kontracepcijski proizvodi, pesticidi, korištena oprema i vještačka đubriva bez odobrenja službenika za ugovore USAID-a
- Nabavka robe ili usluga iz zemalja ili od dobavljača koji se nalaze USAID-ovoj konsolidiranoj listi zabranjenih, suspendiranih ili nepodobnih podizvođača. Ova lista se može naći na internet stranici System for Award Management (SAM) na <https://www.sam.gov> / ili U.S. Department of Treasury Office of Foreign Assets (OFAC) na <http://sdnsearch.ofac.treas.gov/Default.aspx>
- Prethodne obaveze i/ili dugove, novčane kazne i penale koji su određeni primatelju granta
- Alkoholna pića
- Kupovinu ili aktivnosti koje nisu neophodne za postizanje ciljeva granta koje je utvrdio projekat USAID/Sweden FARMA II
- Korištenu opremu.

Sekcija 4 – Informacije o procesu podnošenja zahtjeva

Podnositelji zahtjeva trebaju dostaviti originalne popunjene i odštampane zahtjeve u neki od ureda Projekta USAID/Sweden Farma II, te elektronskim putem na email adresu grants@farmabih.ba. **Krajnji datum za dostavljanje zahtjeva je 05.06.2017. godine do 16:00 sati.** Zahtjevi poslani nakon ovog roka se neće uzeti u razmatranje.

Za svaku predloženu aktivnost, podnositelj zahtjeva će također predložiti ciljne indikatore iz sljedećih oblasti:

- Povećana prodaja i/ili izvoz i potencijal za ostvarivanje prihoda;
- Poboľšan pristup međunarodnim i/ili domaćim tržištima;
- Povećan broj uposlenih na farmi i/ili direktnih i sezonskih radnika kao rezultat provođenja projektnih aktivnosti;
- Povećan broj mladih i žena koji učestvuju u projektu;
- Uvođenje novih proizvoda i/ili primjena novih proizvodnih tehnologija;
- Uvođenje standarda kvalitete i trgovinskih standarda, međunarodnih standarda sigurnosti hrane i/ili praksi ili sistema upravljanja;
- Provedba mjera za ublažavanje rizika uzrokovanih klimatskim promjenama.

Da bi USAID/Sweden FARMA II financirao projekat, projekat bi trebao da sadrži sljedeće relevantne elemente:

- Spremnost za uvođenje novih proizvodnih tehnologija i demonstraciju prednosti (ukoliko postoje) odabranim učesnicima lanca vrijednosti;

- Spremnost za pružanje pomoći mladim pčelarima i/ili ženama (naprimjer u vidu obuke) kako bi povećali proizvodnju ciljanih proizvoda. Ova aktivnost će doprinijeti ublažavanju tržišnih distorzija.
- Otvorenost za pokazivanje drugim akterima u sektoru novih praksi koje su provedene kao rezultat projekta. Ova aktivnost će doprinijeti ublažavanju poremećaja na tržištu.

Svi zahtjevi koji se podnesu kao odaziv na ovaj Javni poziv sadržavat će tehnički prijedlog i budžetski prijedlog. Tehnički prijedlog ne smije biti duži od 25 stranica. Od podnositelja zahtjeva očekuje se da demonstrira sljedeće:

- Dosljednost ciljevima Projekta:** Rezultati koje kandidat predlaže jasno odgovaraju planu upravljanja uspješnosti Projekta. Predloženi indikatori su objektivno mjerljivi, jasni i bitni za Projekat, a metodologija mjerenja rezultata programa je odgovarajuća i efikasna. Predloženi zadaci su konzistentni i doprinose ostvarivanju ciljeva iz ovog Poziva.
- Izvodljivost:** Predložena metodologija odražava razumijevanje opisanog programa i obima aktivnosti iz ovog Poziva. Predviđene intervencije su prikladne, a krajnji rezultati konkretni i izvodljivi. Plan implementacije uključuje zadatke/aktivnosti koje su jasno opisane i organizirane u dosljednom i logičnom redoslijedu, predloženi termini omogućavaju maksimalnu iskoristivost resursa i vremena, sa preciznim zadacima za pojedinačno osoblje.
- Narušavanje tržišta:** Predložena aktivnost jasno definira kako će se ublažiti eventualno narušavanje tržišta. Od podnosioca zahtjeva se očekuje da pokaže spremnost da ublaži potencijalno narušavanje tržišta do kojeg može doći usljed finansijske pomoći, čime stiče konkurentsku prednost nad sličnim poslovima unutar lanca vrijednosti. USAID/Sweden FARMA II osigurava jasne, transparentne i konkurentne procedure za grantove i jedna od glavnih stavki razmatranja i procjene odnosi se na narušavanje tržišta. Zahtjevi će se procjenjivati i odobravati imajući u vidu izbjegavanje narušavanja tržišta ili favoriziranja jednog proizvođača, poslovne grupacije ili njihovih interesa nad onim drugim. U cilju unapređenja konkurentnosti ovog sektora, grantovi će promicati uvjete za lojalnu konkurenciju za konkurentne i komplementarne proizvođačke organizacije unutar istog lanca vrijednosti.
- Održivost/finansijska samostalnost:** Zahtjevi će se procjenjivati na osnovu utjecaja aktivnosti koja se financira na izgradnju i jačanje kapaciteta lokalnih organizacija, te da li je ta aktivnost održiva i da li utječe ili stimulira ekonomsku održivost organizacije. Neophodno učešće u troškovima iznosi 50% od ukupnih troškova investicije. Predloženi elementi učešća u financiranju moraju biti relevantni ciljevima programa i pokazivati opredijeljenost organizacije za investiranje sredstava u ovaj program. Zahtjev uključuje logički i izvodljiv prijedlog koji opisuje kako će učešće u financiranju biti iskorišteno. Ukoliko se očekuje prihod iz programa: prijedlog ostvarivanja prihoda iz programa je efikasan i realističan.
- Rodna ravnopravnost:** Zahtjevi će se procjenjivati na osnovu stupnja u kojem će aktivnost koja se financira rezultirati u unapređenju rodne jednakosti u sklopu USAID/Sweden FARMA II Projekta koji podržava podsektore i njegove komponente. U skladu sa USAID-ovom politikom Rodne ravnopravnosti i Osnaživanja žena i politike Švedske vlade Rodne ravnopravnosti i Uloge žene u okviru Švedske saradnje za međunarodni razvoj, mali grantovi Projekta USAID/Sweden FARMA II podržat će mogućnosti za osnaživanje, motiviranje i aktiviranje muškaraca i žena da ublaže rodnu neravnopravnost u sklopu lanaca vrijednosti podržanih od strane Projekta USAID/Sweden FARMA II. Pošto se situacija razlikuje u

različitim lancima vrijednosti i lokalnim prilikama, mali grantovi Projekta USAID/Sweden FARMA II služiti će kao sredstvo značajnog osnaživanja žena i ublažavanja rodne nejednakosti.

- f) **Razmatranje zaštite okoliša:** Za pomoć dobivenu u okviru ovog Javnog poziva podnositelj zahtjeva će se pridržavati USAID -ovih zahtjeva zaštite okoliša u skladu sa CFR 216, naime, početno ispitivanje okoliša odobreno od strane projekta USAID/Sweden FARMA II i Programsko ispitivanje okoliša (eng. Programmatic Environmental Assessment (PEA)) odobreno od strane projekta USAID/Sweden FARMA II i izvještaj o procjeni uticaja pesticida i akcioni plan sigurnije upotrebe (eng. Pesticide Evaluation Report and Safer Use Action Plan (PERSUAP)), prema uputama projekta USAID/Sweden FARMA II. Konkretno, svaka tehnička pomoć mora se pridržavati sljedećeg:
1. Programskom okolišnom procjenom projekta FARMA II (PEA), odjeljkom 7.3.1. (b), pri čemu cjelokupna tehnička pomoć mora promovirati dobre poljoprivredne prakse (GAP),
 2. Svi savjeti za zaštitu bilja moraju biti u skladu sa Izvještajem o evaluaciji pesticida i Akcionim planom za sigurniju upotrebu (PERSUAP). Samo pesticidi koji su odobreni u PERSUAP-u se mogu koristiti i preporučivati tokom obuke, uključujući i sve pisane materijale koje priprema lice nadležno za provedbu. Politika USAID-a predviđa da svi savjeti za zaštitu bilja moraju biti u skladu sa principima integralne zaštite bilja (IPM).
 3. Odobrena lista pesticida, pored punog PERSUAP-a će biti dostavljena licu nadležnom za provedbu prije potpisivanja ugovora i u potpunosti će se poštovati.
- g) Očekivani rezultati: Grant sredstva će biti dodijeljena za aktivnosti koje će najviše uticati na povećanje konkurentnosti sektora pčelarstva primjenom novih tehnologija, dobrih poljoprivrednih praksi, uvođenja novih proizvoda na tržište, povećanja prodaje i izvoza, povećanje uposlenih na farmi i direktnog upošljavanja, prilagođavanje klimatskim promjenama i smanjenje rizika te promoviranje najboljih praksi zaštite okoliša. Zahtjevi za grant sredstva precizirat će očekivane rezultate i objasniti kako i do kojeg stepena se očekuje da će ostvariti cjelokupne poslovne rezultate i ciljeve.

Proces podnošenja zahtjeva za grant

Sva zainteresirana pravna lica se mogu prijaviti za moguću podršku iz Grant fonda projekta USAID/Sweden FARMA II za gore navedene aktivnosti. Osim gore navedenih specifičnih kriterija, svi podnositelji zahtjeva moraju ispunjavati sljedeće uslove:

1. Maksimalni iznos koji se zahtjeva od projekta USAID/Sweden FARMA II ne bi trebao biti veći od 50.000 \$ (za profitne organizacije), dok u slučaju poljoprivrednih obrta (i ekvivalentne vrste registracije u RS, "samostalni poduzetnik" i Brčko distriktu) maksimalni iznos ne bi trebali prelaziti 6.000 \$⁶
2. Učešće projekta USAID/Sweden FARMA II treba biti 50% ili manje od ukupnih troškova projekta.

⁶ Obrti u FBiH i ekvivalentna vrsta registracije u RS – samostalni poduzetnik I Brčko distriktu koji imaju više od 50.000 BAM godišnjeg prometa spadaju u ovu kategoriju.

3. Korištena oprema se NE MOŽE financirati.
4. Gradnja i kupovina nekretnina se ne može financirati.
5. Podnositelj zahtjeva mora dostaviti bilanse stanja i uspjeha (ili druge relevantne financijske podatke) za proteklu godinu, kao i dokaz o uspješnom poslovanju. Poljoprivredni obrti i ekvivalentni oblici registracije u RS (samostalni poduzetnik) i Brčko distriktu moraju dostaviti financijski izvještaj i/ili sve druge evidencije o njihovom poslovnom učinku kao dokaz uspješnog poslovanja.
6. Sredstva projekta USAID/Sweden FARMA II će biti isplaćena podnositelju zahtjeva tek nakon kupovine i instaliranja opreme i nakon dostavljanja cjelokupne neophodne dokumentacije kao što su fakture, priznanice itd.
7. Za grantove sa fiksnim iznosom, sredstva Projekta USAID/Sweden FARMA II će biti isplaćena isključivo nakon što se postignu navedeni rezultati/odrednice.

Prijedlog budžeta dostavit će se kao zaseban dokument odvojen od tehničkog prijedloga. Zadani format zahtjeva priložen je kao Aneks B - Puna prijava za grant i Obrazac budžeta

Sekcija 5 – Informacije o procjeni zahtjeva

Zahtjevi će se procjenjivati u skladu sa kriterijima navedenim ispod. Kriteriji su utvrđeni u skladu sa uslovima ovog Poziva. Napominjemo podnositelje zahtjeva da ovi kriteriji služe za: (a) utvrđivanje značajnih pitanja koje podnositelj treba obraditi u svom zahtjevu za grant; i (b) uspostavljanje standarda po kojima će se zahtjevi ocjenjivati.

Ukoliko bude neophodno Projekat može tražiti pojašnjenje i dodatne materijale od podnositelja zahtjeva čiji zahtjevi budu imali realne izgleda da budu odabrani za dodjelu grant sredstava. Ulazak u dublji razgovor o grantu treba se posmatrati kao dio procesa procjene i neće predstavljati naznaku odluke niti obveze od strane Projekta da dodijeli grant sredstva podnositelju zahtjeva sa kojim se vodi razgovor.

Sljedeći evaluacijski kriteriji će se koristiti u ovom Pozivu:

1. *Usklađenost sa ciljevima, rezultatima i indikatorima projekta FARMA II:* poseban fokus je na povećanju prodaje, izvoza, kreiranje novih radnih mjesta (naročito mladih osoba i žena) i privlačenju investicija.
2. *Usklađenost sa tehničkim kriterijima specifično primjenjivim na sektor pčelarstva.*
3. *Rezultati koji se trebaju postići:* da li su rezultati koji se trebaju postići u skladu sa ciljevima granta i na koji način će se oni mjeriti i o njima izvještavati.
4. *Usklađenost sa uslovima za pristupanje EU.*
5. *Usklađenost sa zahtjevima pristupanja EU.* Usklađenost sa Odjeljkom 613 US FY 08 Uredbe o pridruživanju USAID/Sweden FARMA II nastoji povećati izvoz ciljanih poljoprivrednih i prehrambenih podsektora i omogućiti partnerstvo sa postojećim i novim stranim investitorima. Ne očekuje se da pomoć prilikom investicija i promoviranja izvoza Projekta USAID/Sweden FARMA II ima negativan učinak na američke firme i radna mjesta pošto je većina bosanskohercegovačkih poljoprivrednih i prehrambenih izvoznika smještena u regionu ili EU,

a samo zanemariv dio njihovih proizvoda se izvozi u SAD. Ne očekuje se gubitak niti jednog radnog mjesta kao rezultat aktivnosti Projekta USAID/Sweden FARMA II;

6. *Izvodljivost projekta i pristup provođenju projekta:* kvalitet i izvodljivost zahtjeva po pitanju adekvatnosti predložene tehnologije i inovativnosti; predloženi mehanizmi za praćenje i evaluaciju sa objektivno mjerljivim indikatorima će se također procjenjivati.
7. *Rukovodstvo i programski kapaciteti:* dokazi o sposobnosti za vršenje i postizanje predloženih aktivnosti. Procjena će se zasnivati na općim informacijama, kvalifikacijama, reputaciji, adekvatnosti i vještinama ključnog osoblja.
8. *Mogućnosti za proširenje/repliciranje*
9. *Potencijal za ublažavanje mogućeg narušavanja tržišta:* dokaz o sposobnosti podnositelja zahtjeva da izradi rješenja koja će doprinijeti da vrijednost aktivnosti bude veća od troškova. Dostaviti razumno objašnjenje o načinu na koji način će koristiti dobivene od projekta doprinijeti široj zajednici farmera;
10. *Budžet:* ocjenjivati će se stepen do kojeg je budžet jasan i razuman, koliko odražava maksimalnu iskoristivost resursa organizacije i resursa iz granta i koliko pruža razumno učešće u troškovima u skladu sa prirodom predložene aktivnosti i sposobnosti kandidata da učestvuje u njima. Svi članovi tehničkog odbora će detaljno pregledati budžet da bi se uvjerali da predloženi troškovi imaju tehničkog smisla, što znači da su direktno povezani sa aktivnostima i da predstavljaju razumne i neophodne troškove;
11. *Svjesnost o rodnoj i dobnoj ravnopravnosti:* Obim u kojem financirana aktivnost uključuje rodnu i dobnu komponentu ili predstavlja čvrstu obvezu uključiti žene i mlade ljude kao korisnike;
12. *Pridržavanje mjera zaštite okoliša:* prilagođavanje klimatskim promjenama i uvođenje strategije smanjenja rizika u sklopu aktivnosti i promoviranje najbolje prakse zaštite okoliša.

Odabir podnositelja zahtjeva za dodjeljivanje grant sredstava vršit će Odbor za procjenu i odabir zahtjeva za grant Projekta. Prije potpisivanja bilo kojeg ugovora o grantu Projekat mora dobiti odobrenje od strane USAID-a

Sekcija 6 – Informacije o dodjeli bespovratnih sredstava i administrativne informacije

Odabrani kandidati primit će pismenu obavijest od strane Zamjenika Direktora projekta / Grant menadžera kojom će se podnositelju saopćiti da Projekat ili namjerava dodijeliti grant sredstva bez pregovaranja, ili da Projekat namjerava stupiti u pregovore sa podnositeljem zahtjeva u smislu moguće dodjele grant sredstava. Pregovori koji se vode nakon primljenog zahtjeva za grant ne predstavljaju obvezu za Projekat da odobri grant sredstva. Kandidati koji ne budu odabrani će biti obaviješteni u pismenoj formi od strane Zamjenika Direktora projekta / Grant menadžera.

Bilo koja dodjela granta će biti predmetom uvjeta i pravila Glavnog ugovora USAID/Sweden Projekta razvoja tržišne poljoprivrede II (FARMA II), 2 CFR Standardne odredbe za neameričke i nevladine primatelje.

Objavljivanje ovog Javnog poziva ne predstavlja obvezu dodjeljivanja granta od strane Pojekta ili Američke vlade, niti obvezuje Američku vladu da plati troškove koji su nastali u procesu pripreme i podnošenja zahtjeva.

Finansiranje

Svi grantovi će se ugovoriti, denominirati i finansirati u konvertibilnim markama (BAM). Plaćanja će se vršiti ili na bazi nadoknade troškova u tranšama koje odgovaraju postizanju dogovorenih ciljeva ili direktno na račun dobavljača nakon izvršenih usluga ili po završetku isporuke opreme.

Odluku će donijeti Projekat USAID/Sweden FARMA II na bazi analize organizacione sposobnosti kandidata da upravlja sredstvima granta. Svi trošovi koji se finansiraju iz granta moraju biti dopustivi, dodjeljivi i razumni. Element učešća u troškovima od strane kandidata i/ili odobrene treće strane moraju doprinostiti aktivnostima granta.

Prijave za grant treba da budu praćene detaljnim i realističnim budžetom kako je opisano u Aneksu B.

Sekcija 7 – nadležnost / važeći propisi

Grantovi Projekta USAID/Sweden FARMA II neameričkim organizacijama rukovode se smjernicama iz USAID -ovog automatiziranog direktivnog sistema (ADS), Odjeljak 302.3.5.6, “Grantovi pod ugovorima”, ADS Glava 303, “Grantovi i sporazumi o saradnji sa nevladinim organizacijama”, i sa Standardnim odredbama USAID-a koje se primjenjuju na neameričke nevladine organizacije. Ove odredbe se mogu naći na veb stranici USAID-a <http://transition.usaid.gov/policy/ads/300/303.pdf>.

ADS 303 navodi još četiri dodatna regulatorna dokumenta:

- A. 22 CFR 226 Administracija grantova američkim nevladinim organizacijama
- B. OMB Cirkular A - 122: Principi troškova za neprofitne organizacije
- C. FAR 31.2 Principi troškova za komercijalne organizacije
- D. OMB Cirkular A -133: Revizija država, lokalnih vlada i neprofitnih organizacija.

Puni tekst ovih cirkulara se može naći na <http://www.whitehouse.gov/omb/circulars>. USAID/Sweden FARMA II ima obavezu da obezbijedi da sve organizacije koje primaju sredstva iz grantova USAID-a budu u skladu sa smjernicama iz ovih cirkulara, u mjeri u kojoj se mogu primijeniti na rokove i uslove njihovih grantova.

Objava ovog Poziva ne predstavlja obavezu Projekta USAID/Sweden FARMA II u smislu dodjele granta niti ga obavezuje da plaća troškove nastale kod pripreme i dostave prijave za grant. Nadalje, USAID/Sweden FARMA II zadržava pravo da odbije bilo koju ili sve prijave koje zaprimi. Svi troškovi pripreme i dostavljanja prijave idu isključivo na račun i rizik kandidata koji se prijavljuje. Dodjela granta zavisi od raspoloživosti sredstava.

Sekcija 8: Prilozi

Prilog A: Certifikati

Prilog B: Puna prijava za grant (koja uključuje i budžet)

Prilog C: Potvrda o osiguravanju jednakih mogućnosti za sve podnositelje zahtjeva

Prilog D: Obrazac samoprocjene zaštite okoliša